

VALORS I DECISIONS DIDÀCTIQUES A L'EF

Albert Batalla Flores, 2016

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional Creative Commons. Per veure una còpia de la llicència, visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

Decisions didàctiques →	continguts-activitats	Tria de continguts - activitats	Arbitratge, normes, conflictes	Avaluació	Comentaris i d'altres
↓ Valors Autoconeixement Autoestima	<ul style="list-style-type: none"> • Esports individuals • Esports amb mesura objectiva • Activitats amb risc • Activitats amb evidència del cos • Fàcilment quantificables (èxit – fracàs) • Tria d'activitats que puguin ser favorables per alumnat amb dificultats • Activitats no competitives • Activitats introspectives 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats obertes amb moltes decisions (sobre tot de nivell d'execució) a càrrec de l'alumnat • En cas de joc, nivell de rendiment triat per l'alumne (alt – mig – baix) • Preveure diferents nivells i progressivitat i • Traspassar la responsabilitat de la tria a l'alumne 		<ul style="list-style-type: none"> • Autoavaluació raonada i dialogada • Avaluació externa (mestre, companys,...) amb comentaris. • Activitats d'avaluació triades per l'estudiant (nivell) • Avaluació de la millora i de l'esforç • Gràfica de resultats • Introduir ítem? 	<ul style="list-style-type: none"> • Estimació de l'error com a font principal de CR • Explicitació de causes del rendiment assolit <p>COMENTARIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diversitat de nivells i valor individual • Valor de l'esforç (> rendiment)
Autocontrol emocional Concentració	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats amb cooperació directa • Activitats amb oposició directa • Activitats amb precisió – equilibri • Activitats amb contacte directe amb els altres • Activitats amb risc • Activitats de relaxació • Activitats de lluita • Activitats de relaxació - introspectives 		<p>Acords de comportament individual i col·lectiu</p> <p>Resolució progressivament autònoma dels conflictes</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Introduir ítem • Autoavaluació raonada i dialogada 	<ul style="list-style-type: none"> • En activitats de relaxació, introspectives, preveure espais aptes: silenciosos, guarits del fred, amb intimitat • No omplir excessivament el temps de la sessió. Donar possibilitat de fer les activitats sense pressió temporal. • Promoure l'escolta pacient i activa • Valoració positiva (reforçament positiu) en situacions d'autocontrol • Identificació d'indicis físics de respostes inadequades i proposta d'activitats substitutives (xiular, comptar fins a 3) • Preveure estones de relaxació – calma després d'activitats intenses o fatigants • Rutines d'entrada i de sortida de la sessió • Control prioritari del nivell d'activació

Decisions didàctiques →	continguts-activitats	Tria de continguts - activitats	Arbitratge, normes, conflictes	Avaluació	Comentaris i d'altres
↓ Valors Capacitat de judici Esperit crític	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats amb arbitratge • Activitats amb judici • Activitats expressives estètiques, especialment per parelles 	<ul style="list-style-type: none"> • Traspasar la responsabilitat de la tria a l'alumne • Tria participativa i raonada dels continguts (tots o alguns) a fer durant el curs • Debats i argumentació en la tria de continguts 	<ul style="list-style-type: none"> • Traspasar la responsabilitat a l'alumnat (arbitratge, mesura, judici) • Discutir i pactar en grup les concrecions de normes i regles de les activitats dutes a terme • Proposar, sobre tot en fases inicials, criteris d'avaluació – judici 	<ul style="list-style-type: none"> • Introduir ítem • Autoavaluació • Co-avaluació • Proposar, sobre tot en fases inicials, criteris d'avaluació – judici 	<ul style="list-style-type: none"> • Fer comentaris referits a les possibles diferències d'apreciació • Debats – comentaris al final de les sessions sobre diferents aspectes del seu desenvolupament. Permetre i animar els comentaris també sobre les decisions del mestre
Esforç, disciplina, constància	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats no lúdiques i individuals. Activitats dures • Activitats amb mesura objectiva • Activitats individuals • Activitats amb mesura objectiva, fàcilment quantificables • Activitats simples • Activitats amb fatiga però divertides i motivants 	<ul style="list-style-type: none"> • Diferents nivells d'exigència física amb criteris clars d'intensificació • Permetre diferents nivells d'execució, progressivitat 		<ul style="list-style-type: none"> • Introduir ítem i valorar-lo de manera preferent • Autoavaluacions • Escales subjectives d'esforç 	<ul style="list-style-type: none"> • Evitar períodes de transició (esforç) • Tenir present les condicions climàtiques a l'hora de distribuir en el temps (esforç) • Objectius clars i possibles a diferents terminis • Programar en períodes prou llargs de temps • Treball individual – en petits grups (racons, estacions, circuits,...) <p>COMENTARIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comentaris freqüents sobre l'efecte de l'entrenament i la reducció de l'esforç percebut • Valoració positiva en públic i privat d'actituds d'esforç i disciplina
Autonomia, responsabilitat Planificació	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats individuals • Activitats amb mesura objectiva • Activitats simples 	<ul style="list-style-type: none"> • Tria participativa i raonada dels continguts (tots o alguns) a fer durant el curs • Diferents nivells i progressivitat • No tancar les activitats, ni el nivell final. Deixar-ho en mans de l'alumnat 		<ul style="list-style-type: none"> • Introduir ítem i valorar-lo de manera preferent • Autoavaluacions 	<ul style="list-style-type: none"> • Programar en períodes prou llargs de temps <p>COMENTARIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valoració positiva en públic i privat d'actituds d'esforç i disciplina

Document elaborat per Albert Batalla i Font

Decisions didàctiques →	continguts-activitats	Tria de continguts - activitats	Arbitratge, normes, conflictes	Avaluació	Comentaris i d'altres
↓Valors Respecte als altres Acceptació de les dif. Oposició	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats amb cooperació directa • Activitats amb oposició directa • Activitats amb judici • Activitats amb caràcter estètic • Activitats amb contacte corporal • Ajudes – vigilàncies • Activitats amb evidència del cos • Diferents nivells • Activitats amb predomini de diferents tipologies corporals • Activitats preferides per les noies – esports femenins • Esport adaptat • Activitats de sensibilització 	<ul style="list-style-type: none"> • Acceptació de les decisions majoritàries en la tria de continguts • Pactes i acords en la tria • Ponderar el vot en cas de diferències en el nombre d'alumnes per gènere? • Diferents nivells i progressivitat • Activitats amb predomini de diferents tipologies corporals • Debats i argumentació en la tria de continguts 		<ul style="list-style-type: none"> • Introduir ítems • Si es fan equips – grups estables, fer que l'avaluació la facin els oponents 	<ul style="list-style-type: none"> • Fer equips estables • Intimitat en la pràctica • Aprofitament d'incidents crítics • Comentaris freqüents sobre aquests aspectes <p>COMENTARIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esport i gènere, comparatives amb esport masculí • L'oposició al joc • Anàlisi fets rellevants realitat
Cooperació, corresponsabilitat Companyonia	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats amb cooperació directa. • Activitats col·lectives i amb objectius grupals • Reptes cooperatius • Activitats amb oposició directa • Activitats amb ajudes – vigilància • Ensenyament entre iguals • Activitats amb molt de material – condicionament de l'espai 	<ul style="list-style-type: none"> • Debats i argumentació en la tria de continguts, fets en grup • Objectius decidits pel grup 	<ul style="list-style-type: none"> • Traspasar la responsabilitat a l'alumnat (arbitratge, mesura, judici • Potenciar les decisions conjuntes • Responsabilitat compartida en l'adequació de l'espai, el material i la seva cura 	<ul style="list-style-type: none"> • Al grup i en grup. • Afegir ítems • Valorar l'aprofitament dels membres del grup i la seva contribució diferenciada als objectius d'aquest 	<ul style="list-style-type: none"> • Fer equips estables • Aprofitar els incidents crítics • Preveure espais de debat i presa de decisions en esports col·lectius (tàctica, problemes,...)

Document elaborat per Albert Batalla Forns

Decisions didàctiques →	continguts-activitats	Tria de continguts - activitats	Arbitratge, normes, conflictes	Avaluació	Comentaris i d'altres
↓Valors					
Actitud dialogant - Resolució de conflictes Honestat - Joc net Acceptació del resultat Respecte a les normes	<ul style="list-style-type: none"> Activitats col·lectives Activitats competitives Activitats amb potencial conflictiu Activitats competitives Activitats col·lectives Activitats amb oposició directa ? Activitats individuals Activitats amb arbitratge Activitats amb judici Activitats amb mesura objectiva - fàcilment quantificables Activitats amb risc Activitats amb arbitratge 	<ul style="list-style-type: none"> Debats i argumentació en la tria de continguts Ús de votacions en la tria de continguts i en d'altres aspectes del procés didàctic 	<ul style="list-style-type: none"> Traspassar la responsabilitat a l'alumnat (arbitratge, mesura, judici) Codis de conducta pactats. Intervenció preferent d'ells mateixos en la solució dels conflictes 	<ul style="list-style-type: none"> Afegir ítem Criteris d'avaluació proposats, en part, per l'alumnat 	<ul style="list-style-type: none"> Implantar progressivament mètodes autònoms de resolució de conflictes Fer equips estables Aprofitar incidents crítics i promoure la reflexió i el debat Preveure espais de diàleg i valoració després de les activitats, especialment dels partits o competicions
Respecte pel medi natural	<ul style="list-style-type: none"> Activitats al medi natural 				<ul style="list-style-type: none"> Activitats prèvies a les sortides: impacte ambiental, normes de conducta, sostenibilitat,... Treball interdisciplinari amb Coneixement del medi social i natural Debats, activitats d'anàlisi i presa de decisió, role playing,...
Consum responsable	<ul style="list-style-type: none"> Activitats amb material específic 				
Actituds i valors "intrínsecs"^{i ii}					
Espirit lúdic	<ul style="list-style-type: none"> Jocs, activitats recreatives 	<ul style="list-style-type: none"> Tria d'activitats lúdiques que respongui a les expectatives de tot el grup (compensacions) 		<ul style="list-style-type: none"> Afegir ítem 	<ul style="list-style-type: none"> Insistir en el joc com a principal argument de les activitats, relativitzant victòria i derrota
Gust per l'activitat física		<ul style="list-style-type: none"> Tria d'activitats que respongui a les expectatives de tot el grup (compensacions) Permetre l'elecció individual d'activitats 		<ul style="list-style-type: none"> Afegir ítem 	<ul style="list-style-type: none"> Potenciar la motivació intrínseca Insistir en els beneficis de l'AF i donar informació específica Possibilitat de fer treballs interdisciplinaris amb Coneixement del Medi Conveniència de fer activitats de centre
Hàbits higiènics			<ul style="list-style-type: none"> Acordar normes i pautes d'actuació. Traspassar la responsabilitat al grup i enfocar-ho, també, com a normes de convivència 	<ul style="list-style-type: none"> Afegir ítem 	<ul style="list-style-type: none"> Insistir en els beneficis i donar prou informació Preveure prou temps al final de la sessió. Fer propostes de centre

VALORS I HABILITATS SOCIALS

Tipus	HS	Valors relacionats	Idees per a l'aplicació pràctica
PRIMERES HS	Escoltar	<ul style="list-style-type: none"> • Autocontrol emocional • Respecte als altres - • Cooperació, companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes 	<ul style="list-style-type: none"> • Rituals d'entrada i de finalització de les sessions. • Rituals de transmissió d'informació. • Jocs expressió corporal amb representació de situacions relacionades. • Estratègies de feedback per parelles i no només referit a l'execució tècnica.
	Iniciar, mantenir i finalitzar una conversa		
	Formular una pregunta		
	Donar les gràcies, fer un compliment		
	Presentar-se, presentar a d'altres.		
	Demandar disculpes (*)		
HS AVANÇADES	Demandar ajuda	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - • Autonomia, responsabilitat • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes • Respecte pel medi natural 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats amb ajudes i vigilàncies. • Activitats cooperatives. • Metodologies d'aprenentatge entre iguals. • Jocs de seguir ordres. • Feedback a demanda i per parelles.
	Donar instruccions.	<ul style="list-style-type: none"> • Autonomia, responsabilitat - Planificació • Respecte als altres • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Actitud dialogant 	
	Participar	<ul style="list-style-type: none"> • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Respecte a les normes 	

Document elaborat per Albert Batalla Flores

HS RELACIONADES AMB ELS SENTIMENTS

Conèixer i expressar els propis sentiments.	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional - Concentració
Comprendre els sentiments dels altres. Enfrontar-se a l'enuig dels altres.	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional • Capacitat de judici - Esperit crític • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes .
expressar afecte	<ul style="list-style-type: none"> • Autocontrol emocional • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Companyonia
Resoldre la por (**)	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional - Concentració • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació
auto-recompensar-se	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional - Concentració • Capacitat de judici - Esperit crític • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació

- Rituals d'entrada i de sortida amb referència als sentiments.
- Reflexions finals en estats de calma.
- Activitats de conscienciació.
- Comentaris i observacions durant les sessions.
- Propiciar el debat i la comunicació entre els membres del grup.
- Autoavaluació i coavaluació amb inclusió de la part emocional.
- Incloure ítems específics a l'avaluació.
- Activitats d'expressió corporal.
- (**) Activitats amb risc relatiu i adopció de mesures de seguretat.
- (**) Ajudes i vigilàncies per part de l'alumnat.

Document elaborat per Albert Batalla Flores

HS ALTERNATIVES A L'AGRESSIÓ

<p>Demandar permís</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Autocontrol emocional – • Autonomia • Respecte als altres – • Cooperació, Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestetat - Joc net - Respecte a les normes 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats cooperatives. • Promoure el paper del grup i l'autonomia en diferents decisions didàctiques. • Activitats d'aprenentatge entre iguals. • Ajudes i vigilàncies per part de l'alumnat. • Instaurar procediments autònoms de resolució de conflictes. • Comentaris crítics al llarg del desenvolupament de la sessió. • Incloure ítems a l'avaluació. • Rituals d'entrada i, sobre tot, de finalització de les sessions i/o grans activitats. • Activitats i jocs d'expressió corporal específics. • Jocs i activitats amb autocontrol (lluites,...). • Activitats i estratègies d'autoconeixement, detecció i expressió d'estats agressius. • Incloure estratègies d'autocontrol.
<p>Compartir</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Autocontrol emocional • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestetat - Joc net - Acceptació del resultat - Respecte a les normes 	
<p>Ajudar els altres</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Respecte als altres. • Cooperació, corresponsabilitat – Companyonia. 	
<p>Negociar,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional - Concentració • Capacitat de judici - Esperit crític • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, corresponsabilitat Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestetat - Joc net - Acceptació del resultat - Respecte a les normes. 	

Document elaborat per Albert Batalla Flores

Document elaborat per Albert Batalla Flores

	Auto-controlar-se.	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional - Concentració • Capacitat de judici - Esperit crític • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestetat - Joc net - Acceptació del resultat - Respecte a les normes 	
	Defensar els propis drets	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional . • Capacitat de judici - Esperit crític • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestetat - Joc net - Acceptació del resultat - Respects a les normes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats cooperatives. • Promoure el paper del grup i l'autonomia en diferents decisions didàctiques. • Activitats d'aprenentatge entre iguals. • Ajudes i vigilàncies per part de l'alumnat. • Instaurar procediments autònoms de resolució de conflictes. • Comentaris crítics al llarg del desenvolupament de la sessió. • Incloure ítems a l'avaluació. • Rituals d'entrada i, sobre tot, de finalització de les sessions i/o grans activitats.
	Respondre a les bromes	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes . 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats i jocs d'expressió corporal específics i amb "auto-paròdies" • Jocs i activitats amb autocontrol (lluites,...). • Activitats i estratègies d'autoconeixement, detecció i expressió d'estats agressius. • Incloure estratègies d'autocontrol.

Evitar els problemes. No barallar-se

- Autoconeixement - Autoestima
- Autocontrol emocional -
- Capacitat de judici - Esperit crític
- Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició
- Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia
- Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestat - Joc net - Acceptació del resultat - Respecte a les normes.

Document elaborat per Albert Batalla Flores

Formular una queixa, afrontar converses difícils.	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional – • Capacitat de judici - Esperit crític • Respecte als altres • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestetat - Joc net - Acceptació del resultat - Respecte a les normes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valen les activitats anteriors
Respondre a una queixa – acusació, Respondre a la persuasió. Enfrontar-se als missatges contradictoris. Fer front a les pressions del grup.	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional – • Capacitat de judici - Esperit crític • Companyonia 	<ul style="list-style-type: none"> • Assegurar la intimitat en la pràctica. • Fer activitats específiques d'expressió. • Promoure la co-avaluació i l'aprenentatge entre iguals. • Posar especial atenció en les activitats amb exposició del cos (natació,...).
Resoldre la vergonya	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació • Respecte als altres - Acceptació de les dif. - Oposició • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia • Actitud dialogant - Resolució de conflictes - Honestetat - Joc net - Acceptació del resultat - Respecte a les normes 	<ul style="list-style-type: none"> • En general, aquelles iniciatives que promoguin l'autonomia (individual o col·lectiva) de l'alumnat.
Mostrar iniciativa en cas de no-ajuda	<ul style="list-style-type: none"> • Companyonia 	<ul style="list-style-type: none"> • Fer activitats específiques d'expressió. • Debats, aprofitament d'incidents crítics...
Defensar un amic	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional • Capacitat de judici - Esperit crític • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació 	<ul style="list-style-type: none"> • Definir de manera adequada els criteris d'èxit. • Activitats cooperatives. • Debats, aprofitament d'incidents crítics...
Respondre al fracàs		

HABILITATS DE PLANIFICACIÓ	Prendre iniciatives i decisions. Establir objectius.	<ul style="list-style-type: none"> • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació • Cooperació, corresponsabilitat - Companyonia 	<ul style="list-style-type: none"> • En general, aquelles iniciatives que promoguin l'autonomia (individual o col·lectiva) de l'alumnat.
	Atribuir causes als problemes	<ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement - Autoestima • Autocontrol emocional 	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègies de retroalimentació. • Co-avaluació, avaluació comentada,...
	Jerarquitzar els problemes.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitat de judici - Esperit crític • Autonomia, responsabilitat - Planificació 	<ul style="list-style-type: none"> • Debats, aprofitament d'incidents crítics. • En general, aquelles iniciatives que promoguin l'autonomia (individual o col·lectiva) de l'alumnat.
	Concentrar-se en una tasca	<ul style="list-style-type: none"> • Autocontrol emocional - Concentració • Esforç, disciplina, constància • Autonomia, responsabilitat - Planificació 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats individuals... • En general, aquelles iniciatives que promoguin l'autonomia (individual o col·lectiva) de l'alumnat.

ⁱ Valen, també, molts dels valors tractats anteriorment

ⁱⁱ No s'inclouen aspectes relacionats directament amb la salut i la qualitat de vida

Document elaborat per Albert Batalla Flores